

Nr 51

Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i kommunal-skattelagen (1928: 370); given Stockholms slott den 9 mars 1973.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden, föreslå riksdagen att bifalla det förslag om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

G. E. STRÅNG

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås sänkning av procenttalet för den schablonmässiga beräkningen av skattepliktig nettointäkt av annan försäkringsrörelse än sjöförsäkrings- samt land- och lufttransportförsäkringsrörelse, som här i landet bedrivs av utländsk skadeförsäkringsanstalt.

Förslaget är avsett att tillämpas fr. o. m. 1974 års taxering.

Förslag till**Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370)**

Härigenom förordnas, att 30 § 5 mom. kommunalskattelagen (1928: 370) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

5 m o m.¹ Bestämmelserna i 2 mom. äga motsvarande tillämpning på försäkringsrörelse som utländsk livförsäkringsanstalt drivit här i riket. Beträffande försäkringsrörelse, som här drivits av utländsk skadeförsäkringsanstalt, anses som här i riket skattepliktig nettointäkt ett belopp motsvarande 5 procent av anstaltens premieinkomst av här bedriven sjöförsäkrings- samt land- och lufttransportförsäkringsrörelse samt 3 procent av anstaltens premieinkomst av annan här bedriven försäkringsrörelse.

Föreslagen lydelse

30 §

5 m o m. Bestämmelserna i 2 mom. äga motsvarande tillämpning på försäkringsrörelse som utländsk livförsäkringsanstalt drivit här i riket. Beträffande försäkringsrörelse, som här drivits av utländsk skadeförsäkringsanstalt, anses som här i riket skattepliktig nettointäkt ett belopp motsvarande 5 procent av anstaltens premieinkomst av här bedriven sjöförsäkrings- samt land- och lufttransportförsäkringsrörelse samt 2 procent av anstaltens premieinkomst av annan här bedriven försäkringsrörelse.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, och tillämpas första gången vid 1974 års taxering. Äldre bestämmelser gäller vid 1973 års taxering och vid eftertaxering för år 1973 eller tidigare år.

¹ Senaste lydelse 1969: 749.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 9 mars 1973.

Närvarande: statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena WICKMAN, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, HOLMQVIST, ASPLING, LUNDKVIST, GEIJER, ODHNOFF, MOBERG, BENGTSSON, LÖFBERG, LIDBOM, CARLSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *ändring av procenttal vid beskattningen av utländska skadeförsäkringsanstalter här i landet* och anför.

Inledning

Utländska skadeförsäkringsanstalter beskattas för den försäkringsrörelse som de driver här i landet efter en schablonmetod. Denna innebär att den skattepliktiga nettointäkten bestäms till viss procent — olika för skilda slag av försäkringsrörelse — av anstaltens premieinkomst.

Utländska försäkringsbolags förening har i skrivelse hemställt om sänkning av procenttalet såvitt avser annan försäkringsrörelse än sjöförsäkrings- samt land- och lufttransportförsäkringsrörelse från nuvarande 3 % till högst 1,5 %.

Efter remiss har yttranden över skrivelsen avgetts av kammarrätten i Stockholm, försäkringsinspektionen, riksskatteverket, länsstyrelsen i Stockholms län, Folksam och Svenska försäkringsbolags riksförbund.

Nuvarande ordning

Bestämmelser om beskattning av utländsk försäkringsanstalts rörelse här i landet finns i 30 § 5 mom. kommunalskattelagen (1928: 370), KL. Som skattepliktig nettointäkt av rörelse tas upp ett belopp motsvarande viss procent av anstaltens premieinkomst av den rörelse som drivits här, 5 % av sjöförsäkrings- samt land- och lufttransportförsäkringsrörelse och 3 % av annan försäkringsrörelse. Med premieinkomst förstås bruttobeloppet av årets försäkringspremier, dvs. utan avdrag för återförsäkringspremier (punkt 4 av anvisningarna till 30 § KL).

Bestämmelserna i 30 § 5 mom. KL tillämpas i fråga om alla här i landet koncessionerade utländska skadeförsäkringsanstalter utom de schweiziska. De schweiziska anstalterna beskattas enligt avtal mellan Sverige

och Schweiz för undvikande av dubbelbeskattning (SFS 1966: 554). Schweizisk anstalt skall enligt avtalet (artikel 7 § 5) för beräkning av inkomsten här fördela anstaltens hela inkomst efter förhållandet mellan bruttopremieintäkter i Sverige och summan av anstaltens samtliga bruttopremieintäkter.

Schablonbeskattningssystemet enligt 30 § 5 mom. KL har i princip gällt alltsedan tillkomsten av KL. Procenttalet har emellertid ändrats vid skilda tillfällen. Nu gällande procenttal fastställdes genom lagstiftning år 1967 (SFS 1967: 195), som trädde i kraft fr. o. m. 1968 års taxering.

Genom beslut av 1969 års riksdag (prop. 1969: 120, BeU 1969: 60, rskr 1969: 330) skedde en viss omläggning av försäkringsanstalternas beskattning. Enligt beslutet skall fr. o. m. 1971 års taxering anstalts hela försäkringsrörelse beskattas enligt en och samma metod och anstalts huvudsakliga verksamhetsinriktning vara avgörande för om anstalten skall anses ha karaktär av livförsäkrings- eller skadeförsäkringsanstalt (SFS 1969: 749). Före 1971 års taxering skilde man i stället mellan å ena sidan sjuk-, olycksfalls- och skadeförsäkringsrörelse och å andra sidan livförsäkringsrörelse. I enlighet härmed gällde vid taxeringarna åren 1968—1970 i fråga om utländsk försäkringsanstalt att som skattepliktig nettointäkt av annan försäkringsrörelse än livförsäkringsrörelse skulle tas upp 5 % av premieinkomsten för sjöförsäkrings- samt land- och lufttransportförsäkringsrörelse och 3 % för övrig försäkringsrörelse. Närmaste sänkningar dessförinnan av procenttalen skedde åren 1962 och 1950.

Skrivelsen från Utländska försäkringsbolags förening

Skrivelsen från Utländska försäkringsbolags förening berör samtliga här i landet koncessionerade utländska skadeförsäkringsanstalter utom de schweiziska, för vilka enligt det föregående särskilda regler gäller. Föreningen påpekar att schablonbeskattningen medför att viss del av premieinkomsten från de utländska skadeförsäkringsanstalternas försäkringsrörelse här i landet blir skattepliktig oavsett det verkliga resultatet av försäkringsrörelsen. Även om enligt föreningen skälen för ett sådant system även i fortsättningen kan accepteras, bör å andra sidan procentsatserna i systemet anpassas till utfallet hos motsvarande svenska försäkringsanstalter. Föreningen citerar i sammanhanget ett uttalande i prop. 1967: 39 om att de förhållandevis täta ändringarna av vinstprocenttalen kan sägas vara det pris man nödgas betala för en nödlösning som i olika hänseenden måste anses lätthanterlig.

För att illustrera utfallet hos de svenska skadeförsäkringsaktiebolagen har föreningen sammanställt vissa uppgifter från den beräkning av överskott inom skilda skadeförsäkringsgrenar som försäkringsinspektionen

årligen redovisar i publikationen Enskilda försäkringsanstalter. Inspektionen har vid denna beräkning beaktat förändringen i tekniska reserver. Ränthänsyn har tagits genom att öka premieintäkten med viss årsränta (5 %) på ingående premiereserv och halv årsränta på betalda premier. Vidare har skadekostnaderna minskats med årsränta på ingående skadereserv men samtidigt ökats med halv årsränta på betalda skador under året. Till sist har förvaltningskostnaderna ökats med halv årsränta.

Sammanställningen avser svenska anstalters direkta affärer i Sverige. Endast de branscher har medtagits som omfattas av framställningen och som drivits av andra utländska försäkringsanstalter än de schweiziska, dvs. individuell sjuk- och olycksfallsförsäkring utan grunder, allmän egendoms-, inkomst- och ansvarighetsförsäkring, trafikförsäkring, annan motorfordonsförsäkring samt husdjursförsäkring. Beträffande samtliga branscher utom husdjursförsäkring redovisas utfallet hos de svenska skadeförsäkringsaktiebolagen. På grund av källmaterialets uppställning har i fråga om husdjursförsäkring värdena för riksbolagen medtagits.

Den redovisade perioden avser åren 1965—1970, alltså t. o. m. det senaste år för vilket officiell statistik föreligger. Åren före 1965 har analyserats i samband med tidigare framställningar om sänkning av procentalen. Premier och överskott anges i följande uppställning i tusental kronor. Överskottet anges dessutom i procent av premier för de svenska anstalternas direkta affärer. Uppgifterna bygger såvitt avser år 1965 på tabell H 1 i Enskilda försäkringsanstalter 1969 och för övriga år på motsvarande tabell i Enskilda försäkringsanstalter 1970.

År	Premier	Överskott	Överskott i % av premier
1965	755 963	14 429	+1,9
1966	833 142	2 582	+0,3
1967	878 396	64 451	+7,3
1968	905 693	47 953	+5,3
1969	979 403	-49 038	-5,0
1970	996 786	-78 611	-7,9
Sammandrag av tabellen			
1965—70	5 349 383	1 766	+0,03

Föreningen pekar på att överskotten för de svenska anstalternas direkta affärer för den studerade perioden som helhet varit avsevärt mindre än de skattemässiga överskott som fastställts med schablon-talet 3 % för de utländska bolagen. Särskilt stor är skillnaden naturligtvis under periodens två sista år med hänsyn till att de svenska bolagen då haft tilltagande underskott. Visserligen kan enskilda år avsevärt avvika från periodens genomsnitt. Enligt föreningen tyder detta emellertid på att hela perioden och dess trend snarare än enskilda år bör ligga till grund för jämförelsen. Betydelsen av att studera en längre

tidsperiod betonas ytterligare av att jämförelsen med de svenska bolagen baseras på dessa bolags periodicerade premieinkomst, dvs. efter hänsyn till premiereservförändring, medan de utländska bolagens överskottsschablon appliceras på operiodicerad premieinkomst.

De svenska bolagens kraftigt försämrade resultat under de senare åren av den studerade perioden har inte varit enstaka förlustår utan följts av minst ytterligare ett år. Utvecklingen hos de utländska bolagen har enligt föreningen naturligtvis varit densamma. Trots detta har de utländska anstalterna på grund av överskottsschabloner haft att visa stigande skattemässigt överskott till följd av premiemassans expansion.

För att procenttalen vid schablontaxeringen inte skall behöva baseras på mer än ett år gamla siffror har föreningen även sammanställt uppgifter för år 1971. Enligt föreningen belyses utvecklingen under år 1971 rätt väl genom en sammanställning av premieinkomst, överskott och överskottsprocent i de relevanta branscherna och för de bolag som representerar merparten av den totala premieinkomsten i riksbolagen för skadeförsäkringen. Denna sammanställning, som bygger på uppgifter hämtade ur bolagens årsredovisningar avseende år 1971, torde som *bilaga 1* få fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende.

Föreningen har sedermera även gjort en sammanställning av svenska riksbolagens skadeförsäkring inkl. resservförändringar åren 1971 och 1970. Denna sammanställning, som är baserad på uppgifter ur Svensk Försäkrings-årsbok 1971 och 1972, torde som *bilaga 2* få fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende. Vid en jämförelse mellan de båda åren är enligt sammanställningen det periodicerade resultatet sämre för det senare året i samtliga huvudbranscher utom allmän egendoms-, inkomst- och ansvarighetsförsäkring. Som emellertid sistnämnda bransch väger mycket tungt i sammanhanget förbättras talet totalt något litet för år 1971 jämfört med år 1970. Periodicerad skadeprocent utgör nämligen enligt sammanställningen för år 1971 82,49 % under det att samma tal för år 1970 uppgick till 85,51 %. Enligt föreningen tyder en jämförelse med tidigare lämnade uppgifter på att den officiella statistiken kommer att visa även år 1971 som ett förlustår. Härför talar även den omständigheten att försäkringsbolagens omkostnadsprocent inte är de 17,51 som återstår för år 1971 sedan den periodicerade skadeprocenten täckts in utan snarare 30.

Föreningen påpekar att även ett "korrekt" schablontal ger skatteorättvisa under år med utpräglad premiehöjning. Under sådana år avsåts nämligen belopp motsvarande en inte oväsentlig del av premieinkomsten till de ökande premiereserverna. Schablonbeskattnings på basis av operiodicerad premieinkomst ger då ett skatteuttag som är för stort och ligger för tidigt, eftersom en stor del av premieinkomsten skall utgöra utgående premiereserv och någon vinst på denna del inte ännu ens teoretiskt kan ha uppstått. Denna effekt har blivit än mer påtaglig

under åren 1971 och 1972, då avsevärda premiehöjningar genomförts främst inom hem-, villa- och fritidshusförsäkring men även inom bilförsäkring. Förhållandet är detsamma även i fråga om den på senare år tillkomna vagnskadegarantiförsäkringen med sin vanligen för fem år förskottsbetalda premie. Schablonbeskattningen erläggs här upp till fyra år innan ett eventuellt överskott kan uppstå.

I skrivelsen anförs vidare bl. a. att även omkostnadsutvecklingen bidragit till att resultatet under senare år försämrats på grund av främst en rad automatiska omkostnadsökningar som avtalsmässiga löneökningar, allmän arbetsgivaravgift, sociala kostnadsökningar, höjda porto- och teletaxor, höjda bidrag till Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande, kostnadsfördelningar inom branschen osv.

Föreningen anholder att schablonen för fastställande av skattepliktiga nettointäkter för utländsk skadeförsäkringsanstalts här i landet bedrivna försäkringsrörelse utom sjöförsäkrings- samt land- och lufttransportförsäkringsrörelse sänks från nuvarande 3 % till högst 1,5 % av premieinkomsten.

De med föreningens skrivelse avsedda anstalternas skadeförsäkringsrörelse här i landet utom sjöförsäkrings- samt land- och lufttransportförsäkringsrörelse gav under år 1970 en sammanlagd premieinkomst av 39,08 milj. kr. En sänkning av schablonen till hälften innebär enligt föreningen således ett jämförelsevis ringa bortfall i beskattningsbar inkomst av sammanlagt omkring 600 000 kr. Vidare anges att höjningen av allmän arbetsgivaravgift från 2 % till 4 % kommer att för den här i landet största av ifrågavarande utländska bolagsgrupper — Haand i Haand/National — ge en omkostnadsökning om ca 125 000 kr. En sänkning av överskottsschablonen från 3 till 1,5 % ger för samma bolag en omkostnadsminskning av omkring 200 000 kr.

Remissyttrandena

Flertalet remissinstanser tillstyrker sänkning av procenttalet för beräkning av nettointäkt av annan försäkringsrörelse än sjöförsäkrings- samt land- och lufttransportförsäkringsrörelse, som drivits här i landet av utländsk skadeförsäkringsanstalt. Endast en remissinstans, nämligen *länsstyrelsen i Stockholms län*, anser inte skäl föreligga för ändring av procenttalet.

Riksskatteverket och *Svenska försäkringsbolags riksförbund* motsätter sig inte bifall till framställningen. Riksskatteverket hänvisar till den statistik som föreningen lagt fram och som utvisar dels att motsvarande svenska försäkringsanstalters överskott under perioden 1965—1970 uppgått till endast 0,03 % av premieinkomsterna, dels att de svenska anstalterna utvisat förlust under åren 1969 och 1970. Med hänsyn här-

till och då enligt årsredovisningarna för de svenska bolagen förlust även uppstått under år 1971 skulle enligt verket det framräknade procenttalet 0,03 för hela perioden 1965—1970 sannolikt bli negativt om även år 1971 skulle inräknas enligt samma grunder som använts för perioden 1965—1970. De numera genomförda premiehöjningarna bör emellertid föranleda att de svenska bolagens resultat för framtiden kommer att förbättras, såvida inte kostnadsposterna, t. ex. inom hemförsäkringen och bilförsäkringen, kommer att öka ytterligare. Verket anser det svårt att med någon större grad av sannolikhet nu bedöma i vilken utsträckning premiehöjningarna och de eventuella kostnadsökningarna kommer att påverka de svenska skadeförsäkringsanstaltens resultat under de närmaste åren. Det synes angeläget att utvecklingen följs med uppmärksamhet. Verket har därför för avsikt att hos försäkringsinspektionen inhämta statistikuppgifter i detta hänseende och vid behov göra framställning till Kungl. Maj:t om höjning av det aktuella procenttalet. Skulle det av föreningen nu föreslagna procenttalet 1,5 visa sig bli för lågt, bör enligt verkets mening procenttalet höjas till lämplig nivå.

Enligt *kammarrätten i Stockholm* finns i och för sig ingen anledning att sätta i fråga riktigheten av föreningens beräkningar. Kammarrätten saknar dock möjlighet att närmare kontrollera beräkningarna. Utredningen av särskilt de senaste årens resultat för inländska skadeförsäkringsanstalter synes dock enligt kammarrätten visa att fog för sänkning av vinstprocenttalet nu åter föreligger.

Försäkringsinspektionen erinrar om att den formel som hos inspektionen används vid beräkning av svenska skadeförsäkringsaktiebolags överskott av direkt skadeförsäkringsrörelse inte är uppställd med syfte att därmed skall kunna framräknas överskott som direkt kan jämföras med dem som erhålls vid skattetaxeringen. Inspektionen har i första hand syftat till att åstadkomma en beräkning med vars hjälp bolag från resultatsynpunkt i viss utsträckning kan jämföras under en följd av år, oberoende av ändringar i fråga om ränteläge och beskattningsregler. Den för formeln antagna räntefoten 5 %, som har tillämpats fr. o. m. verksamhetsåret 1965, kan synas låg i förhållande till f. n. rådande allmänna ränteläge. De svenska skadeförsäkringsbolagens beskattningsbara inkomst står f. ö. inte i någon bestämd relation till vare sig resultatet av den direkta skadeförsäkringsrörelsen, oavsett hur detta beräknats, eller "vinsten å själva försäkringsrörelsen", definierad i andra punkten av anvisningarna till 30 § KI.. Emellertid torde inspektionens överskottsberäkningar, som gjorts efter enhetliga regler, i princip kunna användas som grund för jämförande bedömningar av den art som är aktuell i ärendet. Den tillämpade metoden har använts vid de jämförelser av samma slag som tidigare gjorts i samband med vidtagna revisioner av vinstprocentalen.

Om beräkningen av de svenska anstaltens överskott utförts med

tillämpning av ett realistiskt ränteantagande, dvs. som anslutit sig till bolagens faktiska avkastning i kapitalförvaltningen, skulle enligt inspektionen försäkringsrörelsen under den aktuella perioden ha framstått som något mera lönsam än överskottet 1,8 milj. kr. för hela perioden, dvs. 0,03 % av de på perioden belöpande premierna. Medelavkastningen för riksbolagen för skadeförsäkring i procent av bokföringsvärdet av placeringsobjekt publiceras årligen i Enskilda försäkringsanstalter och var:

år 1965	5,7
” 1966	6,1
” 1967	6,2
” 1968	6,2
” 1969	6,5
” 1970	6,8

Till det beräknade överskottet 1,8 milj. kr. för de svenska aktiebolagen för perioden 1965—1970, vilket överskott innefattar ränta efter en räntefot av 5 %, bör enligt inspektionen med hänsyn tagen till faktisk förrentning av bolagens premie- och ersättningsreserver i de nu aktuella försäkringsgrenarna läggas en viss överränta. Denna kan beräknas på medelvärdet av resp. års in- och utgående premie- och ersättningsreserver med en räntefot som utgör skillnaden mellan den nyss angivna faktiska medelavkastningen och 5 %. Därvid erhålls följande:

År	Premie- och ers. res. (årsmedelvärde)	”Överräntefot”	Överränta
1965	887,2 mkr	0,7%	6,2 mkr
1966	970,6 ”	1,1 ”	10,7 ”
1967	1 091,4 ”	1,2 ”	12,0 ”
1968	1 232,6 ”	1,2 ”	14,8 ”
1969	1 421,9 ”	1,5 ”	21,3 ”
1970	1 566,4 ”	1,8 ”	28,2 ”
1965—70			93,2 mkr

Summan av den sålunda beräknade överräntan, 93,2 mkr, och det nyss angivna överskottet, 1,8 mkr, eller ca 95 mkr, utgör ca 1,8 % av de svenska aktiebolagens premieintäkt i de aktuella försäkringsgrenarna, vilken uppgår till totalt 5 349,4 mkr för perioden 1965—1970. Detta kan enligt inspektionen anses som en relativt realistisk bild av rörelsens lönsamhet under denna tid.

Inspektionen erinrar om att föreningen vidare har sammanställt vissa uppgifter som hänför sig till det senast avslutade verksamhetsåret 1971. Dessa uppgifter, som hämtats från vissa försäkringsbolags offentliga årsredovisning för år 1971, är enligt inspektionen inte direkt jämförbara med de uppgifter som lämnats för tidigare år i skrivelsen med hänsyn till periodisering, resultatbegrepp och bolagsurval. Med anledning bl. a. härav anser inspektionen det lämpligt att resultatet avseende rörelsen

under år 1971 beaktas först vid en eventuell senare revision av vinstprocenttalet. Inspektionen tillstyrker med anledning av det anförda en sänkning av procenttalet till 2 %.

Folksam uttalar sig för att samma skattemässiga villkor bör gälla för alla företag som driver försäkringsverksamhet här i landet. Procenttalen vid schablonbeskattningen bör därför ses över med jämna mellanrum. Enligt *Folksam* är det lämpligt att en sådan översyn kommer till stånd på skattemyndigheternas initiativ en gång vart femte år.

Länsstyrelsen i Stockholms län framhåller att en jämförelse med de svenska bolagens lönsamhet inte med nödvändighet ger en riktig bild av problematiken. Det kan nämligen inte med bestämdhet sägas att utvecklingen kommer att fortgå i den riktning som utvisas av en lönsamhetsberäkning för tidigare år. Detta framgår av att det samlade resultatet av försäkringsverksamheten under vart och ett av åren 1967 och 1968 blivit avsevärt bättre än vad som förespåddes i ansökningen år 1966 om sänkning av procenttalen. Enligt länsstyrelsen finns en ytterligare omständighet som kan anses förringa värdet av den åberopade lönsamhetsstatistiken när det gäller att av denna söka bedöma den framtida utvecklingen. När en premiehöjning genomförs, grundar sig denna i huvudsak på bedömanden av utvecklingen under tidigare år. De ytterligare intäkter som erhålls genom premieändringar kan då till en del betraktas som en kompensation för ett tidigare inkomstbortfall. Eftersläpningen beror härvid även på att den beslutade höjningen till stor del inte kan åtnjutas förrän vid nästkommande huvudförfallodagar för resp. försäkringar. I en period av sjunkande skadefrekvens, som eventuellt föranleder premiesänkning, kommer på grund av eftersläpning inkomster som avser tidigare år att åtnjutas även efter beslutet om sänkning. I föreningens skrivelse meddelas nu att under åren 1971 och 1972 genomförts avsevärda premiehöjningar, vilka kan förmodas ha medfört bättre balans i bolagens verksamhet. Länsstyrelsen anser därför att vid bedömningen av skäligt vinstprocenttal hänsyn bör tas till de sålunda beslutade premiehöjningarna.

I anledning av vad föreningen anfört angående skattebortfall som skulle bli följderna av en nedsättning av vinstprocenttalet till hälften av det nu gällande framhåller länsstyrelsen att detta kan beräknas uppgå till ca 325 000 kr. Beräkningen har härvid utförts med ledning av försäkringsanstaltarnas deklarationer, avlämnade till 1972 års taxering.

Länsstyrelsen, som inte anser sig kunna tillstyrka framställningen, konstaterar slutligen att de framställda yrkandena om nedsättning av vinstprocenttalet alltmer närmat sig den punkt då ett ringa belopp anses böra upptas till beskattning såsom intäkt av nu ifrågavarande verksamhet. Att detta har sin grund framför allt i skadeutvecklingen under senare tid torde vara odiskutabelt. Emellertid synes inte kunna bortses från möjligheten av att den kommande utvecklingen får annan tendens, vil-

ken tillsammans med justeringar i premiesättningen kommer att medföra bättre utbyte. Länsstyrelsen betonar vikten av en fortlöpande bevakning av frågan om rimlig procentats och ifrågasätter om inte försäkringsinspektionen bör meddelas uppdrag att följa utvecklingen och inkomma med förslag till ändrade procenttal så snart detta kan anses påkallat.

Departementschefen

Utländsk skadeförsäkringsanstalt, som driver skadeförsäkringsrörelse här i landet, beskattas enligt en schablonmetod. Detsamma är förhållandet om anstalten driver livförsäkringsrörelse. Omfattningen av utländska skadeförsäkringsanstalters livförsäkringsrörelse här i landet är emellertid ringa och saknar heit betydelse i förevarande sammanhang. Schablonbeskattningen motiveras främst av det förhållandet att svenska myndigheter saknar möjlighet att utöva kontroll över de utländska anstalternas verksamhet totalt sett. I och för sig synes systemet med schablontaxering i detta fall vara den smidigaste och bästa lösningen. Systemet nödvändiggör emellertid översyn med vissa mellanrum, eftersom utländska skadeförsäkringsanstalter i princip bör drabbas av beskattning i samma utsträckning som de svenska anstalterna.

Utländska försäkringsbolags förening anholder om sänkning av nu gällande procenttal — 5 % av premieinkomsten av här bedriven sjöförsäkrings- samt land- och lufttransportförsäkringsrörelse och 3 % av annan försäkringsrörelse — för annan försäkringsrörelse än sjöförsäkrings- samt land- och lufttransportförsäkringsrörelse till högst 1,5 %.

Flertalet remissinstanser tillstyrker framställningen. Försäkringsinspektionen tillstyrker en nedsättning till 2 %.

Av senaste tillgängliga uppgifter (Enskilda försäkringsanstalter 1970) driver 22 utländska försäkringsanstalter försäkringsrörelse här i landet. Två av dessa anstalter är schweiziska. Dessa berörs inte av den föreslagna procenttalsändringen, eftersom särskilda regler gäller för dem i enlighet med vad som redovisats i ett tidigare avsnitt. Ytterligare fyra av de utländska anstalterna syncs meddela uteslutande sjöförsäkring eller land- och lufttransportförsäkring och berörs således inte heller av den aktuella framställningen.

Som jag nyss framhållit bör de utländska skadeförsäkringsanstalterna i princip drabbas av beskattning i samma utsträckning som de svenska anstalterna. Det procenttal som skall tillämpas för intäktsberäkning vid beskattningen bör således bygga på undersökningar om lönsamhetsförhållandena i de svenska anstalterna. Den utredning föreningen förbragt och som redovisats i det föregående ger ett stöd för antagandet att lönsamheten gått ned under den senaste sexårsperiod för vilken

uppgifter föreligger, dvs. åren 1965—1970. Av försäkringsinspektionens beräkningar framgår att överskottet för perioden kan skattas till ungefär 1,8 % av de svenska aktiebolagens premieintäkter i de aktuella försäkringsgrenarna. Enligt min mening bör däremot de av föreningen förbragta uppgifterna för år 1971, som i sak inte förändrar bilden, inte läggas till grund för bestämmande av procenttal för beräkning av nettointäkt av försäkringsrörelse. Resultatet av rörelsen under år 1971 bör i stället beaktas vid eventuell senare revision av vinstprocenttalet. Med hänsyn härtill och vad jag i övrigt anfört är jag beredd att förorda en sänkning av det nuvarande procenttalet till 2 för den försäkringsverksamhet varom här är fråga. De nya bestämmelserna bör tillämpas första gången vid 1974 års taxering. Det skattebortfall för det allmänna som kan uppstå härigenom är utan betydelse.

Under åberopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att antaga inom finansdepartementet upprättat förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370).

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Gunnel Andersson

Premieinkomst och resultat i 1000-tal kr. avseende direkt försäkring år 1971 fördelat på i utredningen relevanta skadeförsäkringsgrenar. Uppgifterna är hämtade ur angivna bolags årsredovisningar avseende år 1971. Angivet resultat inkluderar resp. bransch gottskrivna kapitalavkastning.

	Individuell personförs. utan grunder	Allmän egen- doms-, inkomst- och ansvarig- hetsförsäk- ring	Trafikför- säkring	Annan motorfordons- försäkring	Summa 71
<i>Skandia</i>					
premier	26 794	455 258	180 098	109 202	771 352
resultat	712	-38 455	5 094	-20 914	-53 563
res. i % av prem.	2,66	-8,45	2,83	-19,15	-6,94
<i>Folksam Sam</i>					
premier	20 183	170 589	181 216	109 688	481 676
resultat	4 300	-30 189	8 553	-4 555	-21 891
res. i % av prem.	21,31	-17,70	4,72	-4,15	-4,55
<i>Hansa Sak</i>					
premier	23 335	249 989	153 778	94 351	521 453
resultat	613	-40 154	8 502	-1 977	-33 016
res. i % av prem.	2,63	-16,06	5,53	-2,10	-6,33
<i>Vegete</i>					
premier	11 930	59 033	26 491	17 288	114 742
resultat	-500	-8 605	4 152	-2 563	-7 516
res. i % av prem.	-4,19	-14,58	15,67	-14,83	-6,55
<i>Ansvar</i>					
premier	5 559	19 185	34 784	30 494	90 022
resultat	143	-2 608	1 750	-2 479	-3 194
res. i % av prem.	2,57	-13,59	5,03	-8,13	-3,55
<i>Allmänna Brand</i>					
premier	4 356	49 177	24 061	14 623	92 217
resultat	1 234	-9 330	5 617	-2 634	-5 113
res. i % av prem.	28,33	-18,97	23,35	-18,01	-5,55
<i>Skånska Brand</i>					
premier	1 459	32 234	8 921	5 897	48 511
resultat	133	-8 877	-862	-2 399	-12 005
res. i % av prem.	9,12	-27,54	-9,66	-40,68	-24,75
<i>Totalt för redov. bolag</i>					
premier	93 616	1 035 465	609 349	381 543	2 119 973
resultat	6 635	-138 218	32 806	-37 521	-136 298
res. i % av prem.	7,09	-13,35	5,38	-9,83	-6,43

Jämförelsen inom svenska riksbolags skadeförsäkring åren 1971 och 1970 inkl. reservförändringar.

		Premie- inkomst	Avgår premie- reserv- ökning	Premie- intäkt	Betalda skador	Tillkommer ökning av skade- reserv	Skade- kostnad	Periodicerad skade- procent
Ol.falls- o. sjukförs.	1971	207 020	883	206 137	129 383	27 016	156 399	75,87
” ” ”	1970	193 585	—685	194 270	121 977	12 609	134 586	69,28
Barnolycksfallsförs.	1971	118	—2 233	2 351	2 509	26	2 535	107,83
” ” ”	1970	188	—2 700	2 888	3 070	—1	3 069	106,27
Allm.egendoms-, in- komst-o.ansvarigh.f.	1971	1 112 264	82 584	1 029 680	781 737	91 503	873 240	84,81
” ” ”	1970	975 006	59 323	915 683	875 335	—11 622	863 713	94,32
Trafikförsäkring	1971	704 055	26 903	677 152	439 206	93 082	532 288	78,61
” ” ”	1970	628 013	6 105	621 908	401 132	80 702	481 834	77,48
Övr. motorfordonsförs.	1971	465 257	29 519	435 738	379 958	—4 931	375 027	86,07
” ” ”	1970	420 272	26 650	393 622	346 576	—9 713	336 863	85,58
Totalt	1971	2 488 714	137 656	2 351 058	1 732 793	206 696	1 939 489	82,49
” ” ”	1970	2 217 064	88 693	2 128 371	1 748 090	71 975	1 820 065	85,51

Källa: Svensk Försäkrings-årsbok 1971 och 1972